

Palanen elämäkerta

Pohjois-Suomessa, K:n kaupungista parin penikulman päässä oli kylä, jossa oli pieni talo vähän matkaa järven rannasta, joka kiersi melkein talon ympäri, että järveltä kauvempaan katsellessa näytti kuin talo olisi ollut saaressa.

Siiinä talossa asui leskiyväimö neljän lapsensa kanssa. Toiset lapsista olivat jo melkein täysi-ikäisiä, paitsi pikku Hilma, joka oli talon ainoa tytär ja nuorin kakkista. Oli vasta kymmenen vuoden vanha. Äiti aina sanoi, että Hilman minä pidän luonani niin kauan kuin hän tulee suureksi. Mutta kuinka kävikään? Eräänä päivänä tapahtui pikku Hilman mielestä jotakin erityisempää. Vanhin veli toi emännän ja alkoi äidiltä vaatimaan, että hän tahtoo osan tahi kokonaan talon itselleen, jossa hän voipi itsenäisesti olla ja elää, luvaten pitää äidistä huolen ja hoitaa lastaan asti.

Me kolme jääimme ilman kotia, o-sattomiksi kakkista. Äiti muka hänen hoitamaisensa palkaksi antoi kaikki lempilapselleen muistamatta, että hänellä on vielä kolme muuta lasta, kaksi poikaa ja tytär Hilma. Äiti unohti, että oli luvannut hoitaa Hilmaa. Mutta Hilman pienestä sydäimestä ne lupaukset eivät unohtuneet. Hän melkein vilusti äitihän valehtelijana. Hänen sydämessään oli kuitenkin toivo, että ehkä hän saa olla kotona.

Hilma tunsi, että hän ei mitenkään voisi erota kotoa ja noista kauniista leikkipaikoistaan. Kuinka monta monituisia kertaa oli hän juossut pitkin noita mutkikkaita järven rantoja avistamatta, että hänen oma elämänsä voi olla vielä yhtä mutkikas.

Kerran hän tällä leikkiretkeltään juoksi posket hehkuvaan kotiin, jossa velli, nykyinen talon isäntä ja määrällijä, istui pöydän takana isäntämiehen mahdollia ja sanoi Hilmalle, että on parasta kun laputat tästä talosta. Minä en sinua tarvitse, et muuta kuin syöt ja juokset, et edes leipäsi edestä työhön kykene. Hilma siikkähti niin, että ei tiennyt mitä se velli oikein tarkoitti. Hilman sydäntä kouristi ajatus: pois kotoa, minne — vieraitten ihmisten luokse, kuinka ne antavat minulle ruokaa, enhän voi työtä tehdä niin paljon että se vastaisi sen. On parasta että laputat tästä talosta, kaikui vain Hilman korvissa, et muuta kuin syöt... Tuska riehu Hilman pienessä sydämessä, hän juoksi takaisin rannalle, jossa ennen oli niin riemulla juoksennellut, vaan nyt ei Hilma juossut. Kalkki tuntui sanovan hänelle: "Laputa pois täältä!"

Hilma istuutui leikkihuoneeseen, jonka risuista oli rakentanut vähän ennen mitä herttaisemmin iloiten. Mutta nyt istui Hilma risutalossaan ensi kerran todella surun painamana. Hilma ei itkenyt, vain pettymyksen tuli poitti sydäntä. Hän tunsi kuinka häntä oli petetty, vieläpä oma äitikin, joka oli luvannut pitää huolen hänestä.

Hilma näki, että äidin oli tyydyttävä siihen mitä velli — talon isäntä milloinkin määräsi. Tuli sitten se päivä, jolloin Hilman piti jättää kalkki nuo rakkaat leikkipaikat, nuo mutkikkaat järven rannat. Lähtöpäivän aamuna Hilma juoksi vielä ympäri kotirantoja itki, itki katkerasti sanoessaan hyvästit niille. Tänä aamuna näytti kaikki niin kauniille, näytti kuin kaikki kukkulat ja mäen nyyppylit olisivat hyvästelleet kyynelisinään, kuin olisivat ne varottaneet, että tämä on ensimmäinen suru ja että se on kestettävää, sillä edessä voi olla paljon vielä. Mutta tuntui kuitenkin kuin olisi koko luonto toivottanut onnea matkalle, jolle kaikki köyhään lapset saavat lähteä, lähteä jo pieninä ensimmäin leipäin, taistelemaan toimeentulonsa puolesta. Niinpä Hilmankin täytyi lähteä.

Hilman täti oli huomannut paikan

kaupunkin seppä Luukkoselle, joka oli kunnan mies ja innokas sosialisti, toimi tarmolla köyhällistön eduksi ja sosialistisen aatteen levittäjänä. Tähtään perheeseen Hilma tuli lapsia hoitamaan.

Lähtöamunna hän kyynelisinä ke-räsi kalkki pikkuaset kapistukseensa nyyttiin. Ne olivatkin pian kootut. Pieni pyyheliinasta tehty nyytti kädessään Hilma läksi astumaan rantaa kohden ja kohti mustaa tietämätöntä elämää.

Äiti tuli saattamaan perille asti, koko matkan puhellen jumalasta ja varoittelee että pitää olla nöyrä ja kuuliainen, sillä se on jumalan tahto.

Hilma tuskin kuuli noita varoituksia, sillä hän oli ajatuksissaan yhä kotona, siellä rakkaassa kodissa, joka häneltä oli riistetty. Näissä ajatuksissa, jotka kivelivät sydäntä, että luuli sen aivan tukehtuvan, kulki Hilma, peläten uutta olipaikkaa, peläten niitä vieraita ihmisiä, joita ei ollut koskaan nähnyt.

"Jospa nekin ajavat minut pois, jos en minä jaksakaan tehdä työtä niin paljon että saan edes ruokaa, niinhän se sanoi velkin, että laputa pois, et muuta kuin syöt..."

Näissä tuskallisissa ajatuksissa Hilma saapui perille. Äitinsä hameesta pidellen seisoi Hilma kuin tuomololla, kuunnellen kun äiti selotti, että tässä on se tyttö, jota on tänne hommattu lastenhoitajaksi. Emäntä tuli tervehtimään meitä iloisesti ja kehoitti istumaan. Kerrottiin kuulumiset ja muut tarpeelliset asiat. Mutta siinä äidin vieressä istuessa Hilmaasta tuntui niin mukavalta. Ei enää pelottanut kuten matkalla tullessa. Hilma tunsi kuinka sydän alkoi lyödä erillisessä tahdissaan. Hänelle tuli hafu lähteä siitä lasten kanssa juoksemaan, ne kun niin ystävällisesti nauroivat ja tirkistellyvät milloin mistäkin oven raosta. Nyt äiti bankkiutui lähtemään, sanoi hyvästi emännälle ja Hilmalle, kehoittaen jumalan sanan avulla olemaan nöyrän ja kuuliainen. Se oli tuskallinen hetki, kun oli jättävä äidistä. Hilmaasta tuntui, että hän tällä hetkellä eroaa äidistä ijäksi, ettei hän koskaan tapaa äitiä. Ja niinhän se myöhemmin kävikin.

Hilma viihtyi hyvin uudessa kodissaan. Isäntä ja emäntä olivat Hilmalle hyviä, pitivät kuin omaa lastaan. Hilma sai jo alusta alkaen ruu- veta lukemaan ja tutustumaan sosialistiseen kirjallisuuteen. Hilmaasta se oli mutta, kotona kuin ei ollut kuin vitsikirja ja postilla, jota äiti aina tapasi lukea sunnuntaisin.

Seppä Luukkonen oli pienistä palkkoistaan huolimatta koonnut itselleen paljon tietopuolista kirjallisuutta. Hilma sai lukea vapaasti kaikkia näitä kirjoja ja hän lukikin aivan ahmimalla joka sanan mitä niissä oli.

Ei kestänyt montakaan vuotta kun Hilmaasta oli tullut täysin kehittynyt nainen, sielullisesti sekä ruumiillisesti. Hilma ei ollut käynyt kotonaan sitten kuin läksä. Nyt hän päätti mennä katsomaan vielä entistä kotiaan ja äitihän. Oli kulunut kuusi vuotta siitä kun Hilma, pieni nyytti kädessään, asteli rantaa kohden. Muistellensa nyt entisiä leikkipaikkojaan, risumajaansa, järven rantoja ja ahoja ja ajatellessaan, että hän ne taas pian näkisi, sujui Hilman työ kuin lemmussa. Emäntä katseli ilmeissään Hilmaa ja sanoi:

— Miksi et ole enemminkin tahtonut mennä käymään kotipuolellasi? Olsithan sinä saanut mennä koska vain olisit halunnut.

— Ei ole tehnyt mieleni mennä sinne enemminkin, mutta nyt minä tunnen, että en voisi elää, jos en pääsisi. Näin puhellen Hilma valmistui itseään matkalle. Hän sai luvun olla koko viikon siellä ja levätä. Emäntä laitto eväät kuntoon matkaa varten ja kaupungin tuomista myös oli pistänyt eväskoriin kahveta alkaen yhtä ja toista, jota ei maalla ole saatavana.

Aurinko alkoi painua vaaran taakse kun Hilma asteli tietä ylös kotia

kohtien tuota samaa tietä, jota kuusi vuotta sitten asteli alaspiin, tuskan painamana, köödistä lähdettyä. Hilma tunsi kaikkea tätä muistellensa katkeruutta, melkein vihaa veljeään kohtaan, joka oli toisilta viekkauksella vienyt osan kodista ja siitä tulevat osat toisilta.

Hilma oli niin ajatuksissaan, että ei ollenkaan huomannut, että oli jo pihalle pääsemässä.

— Terveisiä kaupungista", huusi hän, tekeytyen iloiseksi kun näki veljensä vaimon pihalla häärivän.

— Katsoppas vain, Hilmaahan se on. Kun en ollut tuntea. Ihän on kulu röökkinä, — sanoi veljen vaimo ivahyymy suupeleessä, katsellen Hilman uutta pukua, joka oli kaupunkilaiseen malliin tehty. Hilma meni tupaan ja alkoi keittää kahvia, jota hänellä oli mukana kaupunkitilaisina, puhellen kaikkea ja kysellen miten mikin on voinut sillä aikaa kun hän on ollut poissa, joihin veljen vaimo kuivanaisesti vastaili.

Hilma näki kaikesta, että hän ei ollut tervetullut vieras tähän taloon. — Elkös talossa olekaan muita kotona kun ei näy? — kysyi Hilma.

— Äitisi tästä läksi viikko takaperin kyläilemään siskonsa luo naapuripiitäjään, sanoi siellä viipyvän useamman viikon. Isäntä on kalannpyydyksiä katsomassa, tuolla raunassa hän näkyy olevan jo.

MASSAN ALUEJUHLA-PAKINAA

Massan alueen kesäjuhlat Fitchburgissa olivat taaskin yksi vasemmistolilkeksen askel eteenpäin, sillä ne todella totesivat, että "tuholaiset" sittenkin ovat niitä, jotka kulkevat sitä tietä, jota työllisten nykyään on kuljettava ja että vasemmistolilke kokoana joukkoja, eikä hajota, kuten nosket "muustasukkaisuudessaan" mutisevat. Samalla aikaa kun rehelliset työlliset juhlivat tuhaustin nousevana joukkoana, olivat myöskin nuo kansan varojen riistäjät muuttamaan satatukuisina kokoontuneet Amerikan lipun ympärille ryöstämälle kentälle. Todellakin kauniita luokkataistelijaita, jotka juhlivat porvareiden lipun suojissa ja sehän se juuri onkin selvä todistus siitä, että he eivät kuulu eivätkä aja rehellistä työväenluokan asiaa. Ilme, että ei presidentti Hardingia oltu kutsuttu juhliavieraaksi! —

Olette nähneet omiin silmiin sekä tarkkojen laskelmien mukaan tehtyjen tulosten luvut sanomalehdissä kummankin puolueen juhliavieraat, joten ei voi epäillä mitään väärää tietoa, ja sitäkin suuremmalla syyllä ovat ne uskottavat, kun noskien suojelusenkeli — poliisi — antoi lausuntonsa ja ihmetteli "tuholaisten" mahtavaa väkijoukkoa, joka pystyi täyttämään kaksikin haalia yhdellä kertaa ja nosket eivät saaneet edes yhtä haalia täyteen. Siinä sen näitte.

Ohjelma niinkään oli yleisää tyydyttävää, vaikka nosket olivat kerskuneet, että eihän tuholaistilla ole muuta kuin huuliharput, millä soit-tavat. Laulivat niikkäis, että he ovat saaneet "pesorkata" kaikki soit-toililneekin muun omaisuuden mukana, mutta niin erinomaisesti ei ollutkaan asia. Oli sentään jäänyt joukkoomme yksityisiä, joilla ei ollut voitu torvia lain voimallakaan riistää, kuin myös heukkoita, jotka voivat helleuttaa tahtikapulaa aivan yhtä taidokkaasti kuin noskien her-rasjohtajatin ja niin ollen koonneet voimakkaan soittojoukon puhaltamaan ja ottamaan äänii vaikka har-jasta ympärilleen. Ne kajauntelivat sivellä, jotka toisinaan olivat niin mukaansa tempaavia, että tuntui kuin olisi marssittu vihollista vastaan viik- ke rynnäköön. Kuvaavilta tuntuivat eräät seikat noskin näiden, heidän joukossaan enin osa juhliavieraista ei keldannut pitää juhlamerkkejään, kuten ne olisivat kuuluneet, ainakaan silloin kun olivat ulkopuolella Sai-

Niin kertoi veljen vaimo ylenkat-seellisesti tähytellen tuon tuostakin ikkunnasta ulos.

Hilmaasta tuntui oudolle elämäl.

Velhies tuli tupaan kalavasu kat-nalossa, katsellen ilmeissään Hilmaa.

— Kos kun et ole mitään ilmoittanut tilustasi, — soperelti velli.

— Tahdoin tehdä teille pienen yl-lätyksen, — sanoi Hilma.

Hilman kuluessa hän kertoi veljel-leen, miten hänen aikansa katul ja kuinka hän oli saanut ilkeä seppi Luukkosella ja että Luukkonen on sosialisti. Kirjoista oli hän päässyt selville vastakohdista, joita nykyises-sä järjestelmässä vallitsee ja että niitä ei voi muuten poistaa kuin ka-pitalistisen järjestelmän kukistamisen kautta. Sitä varten on päästävä sel-ville asemastamme lukemalla kirjalli-suutta.

Hilman puheet eivät miellyttäneet velhimestä. Hän vihastui kovin ja sanoi sosialistien olevan rosvoja, var-kaita ja jumalankieltäjiä.

Viikon oltuun veljeusi luona, lähti Hilma takaisin palveluspaikkaansa. Yhteisymmärryksen eivät he tulleet veljeusi kanssa, mutta Hilmassa kytti toivo siitä, että jollai nyt, niin ehkä joskus sentään hänen veljeusään luomaa nykyisen järjestelmän ourlu-krisinuden—S. O.

man aitauksen, vaan olivat rutista-neet ne pikku ruseliksi, että ei unka olisi selvään nähty, että heillä on riistäjiä lippu, ja toiset olivat koko-naan pistäneet takin pikkutaskuun. Häpesivät näyttää rehellisille työllis-tovereilleen kuuluvansa riistäjiä luokkaan. Oli tosin heillä oman kun-dansa tuntevia vieraitakin, koska eräs Whalomin alkova juhliavieras oli sattunut kysymään asemalla e-räiltä ihavalla oikeiston "miskel-tä", tietäkö hän millä puolen kau-punkia Whalom sijaitsi, johon sai jäykään vastauksen: "me emme ole mitään whalominlaisia, ei tarvitse meiltä sellaista kysellä!" Tämä jo osottaa, mikä verran he käytännös-sä toteuttavat tuota "veljeyttä ja ta-sa-arvoisutta", jolla he sanoisinaan ratsastavat. Oli myöskin nähtävää siellä eräitä sadan prosentin tupla-veeläisiä, jotka aina kerskurvat "teollisuustyöllisten" suurista jou-koista, vaan kuivalta se näytti, kun ei tiennyt kummassako juhlapaikassa olisi "kolmannen kansainvälisen" por-raus luomannut. Jos meni Saimaan ei miellyttänyt ja jos meni Whalo-min, niin joutui ankaran "kiiras-tulen" koetukselle ja niin ollen ei tahtonut kehdata entisten tuttaviensa joutokassakaan olla, kun olivat heitä vastassa, eivätkä siis antaneet ja-lansijaa hujotusyölle.

Lopuksi muutama sana teille, "ryöstäjät" ja "porraajat". Kun oli-te taaskin näkemässä mikä mahtivoi-ma kokona työlliset vallankumon- sellisen liikkeen lipun ympärille ja kun te itsekin tunnette työllisen kurjan aseman tässä yhteiskunnassa, vaikka tosin kuvittelette olevannekin ylipuolella työväenluokan, niin se ei merkitse mitään, kun kuitenkin työt- lä on itsensä elättettävä, niin mitä hyötyä silloin on roikkua noskujen lämmän unolijoina ja sokaroida re- hellisiä työlliseveljiään vastaan. Työ- läisiä ei enää petetä kamilla so- vitteluhanteilla, jolla sosialidemo- kraatit ratsastavat, eikä myöskään I. W. W. liiton kumalaisella nimellä.

Elvääkö nämä sekot aukaise jo tei-dänkin silmänne näkemään luokka-eroavaisuudet ja miten niihin on sub-tauduttava, jos kerran työstästä ai-koo nousta valtaan. Toivon siis, että ensi vuoden kesäjuhlassa voi tereh-tää teitä rehellisiin taistelutovereina, eikä vihollisina, kuten nyt. **Kunna Kolmannelle Kansainväliselle!**

Juhliavieras.